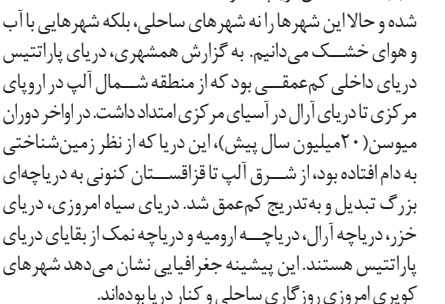

گردشگری
 استان

وقتی کاشان ساحلی بود

محال است باور کنیم شهرهای کاشان، قم و ورامین روزگاری جزو شهرهای ساحلی بودند، اما نگاهی به نقشه جغرافیای ایران در حدود ۲۰۰۰ سال پیش نشان می‌دهد تحولات جغرافیایی سبب خشک شدن دریاچه ساوه شده و حالا این شهرها را نه شهرهای ساحلی، بلکه شهرهایی با آب و هوای خشک می‌دانیم. به گزارش همشهری، دریای پارتیس دریای داخلی کم‌عمقی بود که از منطقه شمال آلب در اروای مرکزی تا دریای آرال در آسیای مرکزی امتداد داشت. در اواخر دوران میوسن (۲۰ میلیون سال پیش)، این دریا که از نظر زمین‌شناختی به دام افتاده بود، از شرق آلب تا قزاقستان کنونی به دریاچه‌ای بزرگ تبدیل و به تدریج کم‌عمق شد. دریای سیاه امروزی، دریای خزر، دریاچه آرال، دریاچه ارومیه و دریاچه نمک از بقایای دریای پارتیس هستند. این پیشینه جغرافیایی نشان می‌دهد شهرهای کویری امروزی روزگاری ساحلی و کنار دریا بوده‌اند.

تحولات سرزمینی کاشان

در دوران چهارم زمین‌شناسی در فلات ایران دریاچه پهنای گسترده بود. این دریا با شروع خشکسالی به تدریج خشک شد و اکنون در محل آن کویر بزرگ مرکزی دیده می‌شود. در اواخر هزاره ششم در سرزمین حاصلخیز رسوبی در جوار کوستان و حاشیه کویر مرکزی، نخستین استقرار در ناحیه سیلک (نخستین تمدن ایران مرکزی در کاشان) اتفاق افتاد. یکی از مهم‌ترین عوامل این استقرار طولانی مدت وجود چشمه فین در ۲ کیلومتری ناحیه سیلک بود. در واقع هر جا آب باشد، زندگی هم شکل می‌گیرد. وجود آب سرشار و دائمی در سرچشمه فین سبب شکل‌گیری تمدن در این ناحیه شد. تپه‌های سیلک یکی از کهن‌ترین مراکز استقرار بشر در فلات مرکزی ایران به‌شمار می‌آیند. حدود ۷ هزار سال پیش، مردم سیلک پایه و اساس تمدنی را بنیان گذاشتند که در دوره‌های مختلف، پیشرفت شایانی به دست آورد. نشانه‌هایی از این پیشرفت و ترقی در آثار سفالین و اشیای مسی و مفرغی کشف‌شده از این تپه‌ها دیده می‌شود. کاشان در دوران آل بویه (قرن چهارم) از رونق و آبادانی خاصی برخوردار بود و صنعت سفالگری و فلزکاری آن شهرت فراوان داشت، طوری که در وصف آن آمده: «کاشان شهری آباد است و روستاهای نیکو دارد. کشتزارهای بسیار، گرمابه نیکو و نعمت فراوان دارد و دارای دژ و خندقی است.»

هواشناسی

آغاز بارش‌های جدید از فردا

امروز پنجشنبه (۴ بهمن) در بیشتر مناطق کشور جوی آرام و پایدار پیش‌بینی می‌شود که در شهرهای صنعتی با افزایش غلظت آلاینده‌های هوا همراه است. سامانه بارشی جدید اوایل وقت جمعه (۵ بهمن) از غرب و شمال غرب وارد کشور می‌شود. کارشناس سازمان هواشناسی کشور اعلام این خبر به همشهری گفت: امروز در نوار شرقی کشور و در شرق کرمان و شرق سیستان و بلوچستان وزش باد شدید پیش‌بینی می‌شود. امروز وزش باد نسبتاً شدید و در نواحی مستعد همراه با گرد و خاک در خراسان جنوبی، سیستان و بلوچستان، کرمان و سبب صدور هشدار هواشناسی زرد شده است. مخاطرات این اثر شامل خسارت به تجهیزات شهری و برون شهری از جمله سقوط بتر، تابلوهای تبلیغاتی، داربست‌ها و سازه‌های موقت، احتمال سقوط اشیای از ارتفاعات، احتمال آسبید به صنعت برق رسانی، احتمال شکستن نهال‌ها و درختان کهنسال و احتمال سقوط اشیای از ارتفاعات است. فریبا گودرزی افزود: روز جمعه آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، کردستان، کرمانشاه، ایلام، لرستان، شمال خوزستان، همدان، مرکزی و در ارتفاعات البرز، قزوین و تهران بارش باران پیش‌بینی می‌شود. بارش در ارتفاعات و مناطق سردسیر به شکل برف است. وی ادامه داد: سامانه بارشی تا پایان هفته آینده سبب بارش در مناطق مختلف کشور می‌شود که جزئیات آن در روزهای آینده اعلام می‌شود.

سردترین و گرم‌ترین نقاط ایران

سردترین	گرم‌ترین
<p>گرستان</p> <p>بازرانی</p> <p>درجه زیر صفر ۲۰</p>	<p>سیستان و بلوچستان</p> <p>زرآباد</p> <p>درجه بالای صفر ۲۶</p>
<p>بلوچستان</p> <p>خلخال</p> <p>درجه زیر صفر ۱۸</p>	<p>سیستان و بلوچستان</p> <p>قصر قند</p> <p>درجه بالای صفر ۲۵</p>

راه اندازی منطقه ویژه جازموریان در اولویت است
 محمدعلی طالبی، استاندار کرمان: راه اندازی منطقه ویژه اقتصادی جازموریان مهم‌ترین و محوری‌ترین کار استانداری و دستگاه‌های اجرایی استان با حمایت ملی برای توسعه اقتصادی این منطقه است.

گردش در باغ چای ۱۲۴ ساله

۱۵۰۰ متر از باغ چای کاشف السلطنه در لاهیجان به ثبت ملی رسید

گزارش محمود مولایی
 روزنامه‌نگار

از ۳۲ هزار هکتار باغ چای در شمال ایران، ۱۵۰۰ متر باقیمانده از نخستین باغ چای کشور در لاهیجان به ثبت ملی رسیده است؛ زمینی که کاشف السلطنه، پدر چای ایران و نخستین شهردار تهران آن را در سال ۱۲۷۹ ایجاد کرد و حتی نخستین دفتر سسازمان چای نیز در زمان کاشف السلطنه در این باغ احداث شد. بخش زیادی از این باغ چای تغییر کاربری شده، اما بخش باقیمانده آنکه ارزش تاریخی دارد، در منطقه تاریخی شیخ زاهد گیلانی شهرستان لاهیجان با همکاری انجمن حمایت از میراث فرهنگی، طبیعی گیلان و کمیته ثبت میراث طبیعی اداره کل میراث فرهنگی به ثبت ملی رسیده است.

چای، جای قهوه را گرفت

نخستین باغ چای ایران در منطقه چایخانه‌سرو و در مسیر بقعه تاریخی شیخ زاهد لاهیجان قرار دارد. از این باغ چای فقط ۱۵۰۰ متر مربع باقی مانده است. عضو انجمن حمایت از میراث فرهنگی و طبیعی گیلان در این باره می‌گوید: «ما متوجه شدیم کوهپایه‌های لاهیجان در حال از بین رفتن هستند، به همین دلیل، یک تیم بررسی تشکیل و تحقیقاتی را در این زمینه انجام دادیم. با مطالعه منابع تاریخی متوجه شدیم نخستین باغ چای در باغ خانم صفاری در منطقه چایخانه‌سرو لاهیجان است. بعد تحقیقات میدانی را شروع کردیم و حد و حدود این باغ را یافتیم.»
 فریدمجتهدی تأکید می‌کند: «البته بعد متوجه شدیم که در ۹۰ درصد این باغ ساخت‌وساز صورت گرفته و ما سعی کردیم بخشی از آن باغ را که باقی مانده بود، احیا کنیم و برای ثبت ملی پیشنهاد دهیم. نتیجه اینکه نخستین باغ چای ایران در لاهیجان به مساحت ۱۵۰۰ متر مربع در فهرست آثار ملی میراث فرهنگی ثبت شد.»

همه باغ‌های کاشف السلطنه
 کاشف السلطنه، چندین باغ بنا کرد تا به کشت موفق دست یابد؛ انطور که سیدمحسن سنجر، پژوهشگر و یکی از افراد گروه پیشنهاددهنده نخستین باغ چای ایران در لاهیجان به سسازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری توضیح می‌دهد طبق سند موجود در وزارت امور خارجه نخستین باغ کاشف السلطنه در رشت، باغ دوم در لاهیجان و در محله شیخ‌زاهد (باغ ثبت شده در روزهای اخیر) و سومین باغ در رشت ایجاد شد. باغ‌های دیگری هم ایجاد شد که از آن جمله می‌توان به باغ فلاح اشاره کرد؛ باغی که سال ۱۳۰۶ یا ۱۳۰۷ ایجاد و با مساحت ۵۴ هکتار چند سال پیش به ثبت ملی رسید.

دلیل برای ثبت ملی
 از زمانی که کاشف السلطنه چای را به ایران وارد کرد، بیش از یک قرن می‌گذرد و حالا بیش از ۳۲ هزار هکتار باغ چای در استان شمالی یعنی گیلان و مازندران فعال است. با این حال، عضو انجمن حمایت از میراث فرهنگی و طبیعی گیلان که در ثبت ملی نخستین باغ چای ایران فعال بوده است، ۳۲ دلیل برای این ثبت و اهمیت باغ چای کاشف السلطنه بر می‌شمارد. نیما فریدمجتهدی، نخستین دلیل را اهمیت تاریخی باغ چای کاشف السلطنه می‌داند و به همشهری می‌گوید: «کاشف السلطنه در ایجاد صنعت چای و فرهنگ چای در ایران نقش فرین بوده است. وی در سال ۱۲۸۰ شمسی تلاش‌هایی را برای احداث باغ چای در رشت، تنکابن و... انجام داد که موفقیت‌آمیز نبود، ولی برای نخستین بار باغ چای در لاهیجان به ثمر رسید.» او ادامه می‌دهد: «دلیل دوم این بود که برندینگ چای اهمیت زیادی دارد؛ اینکه گردشگرانی که به این منطقه سفر می‌کنند، علاوه بر گردشگری با صنعت چای و چایکاری لاهیجان آشنا شوند. لاهیجان سردمدار تاریخ و صنعت چای در ایران است و جای با اسم این شهر عجین شده و می‌توان از گردشگری چای بهره‌مادی و معنوی برد. شهر لاهیجان نخستین محل کشت و توسعه چای در ایران بوده است.»

نحال چای چگونه سر از گیلان در آورد؟
 مدیریت کل اداره کل میراث فرهنگی گیلان و چایکاری را مربوط به دوران قاجار و پیش از انقلاب متسروطه در سال ۱۲۸۵ شمسی می‌داند. ولی جهانی به همشهری می‌گوید: «چای و چایکاری در گیلان سابقه دیرینه دارد. نخستین بار حاج محمد میرزا قوت‌الله معروف به کاشف السلطنه در سال ۱۲۷۹ هجری شمسی ۳ هزار نهال چای را از کشور هندوستان خریداری می‌کند و از طریق کشتی به پوشهر می‌آورد. از آنجا با خود و هوای آن زمان این نهال‌های چای را به لاهیجان می‌آورد و سپس در ۲ نقطه از گیلان و مازندران اقدام به

کاشت نهال می‌کند. او ادامه می‌دهد: «ابتدا در منطقه شیخ زاهد لاهیجان که یک منطقه تاریخی و گردشگری است و زمانی هم به عنوان جاده شاه عباسی معروف بوده، کشت چای می‌کند. همچنین تعدادی دیگر از نهال‌های چس‌ای را در منطقه تنکابن کشت می‌کند. طی چند سال به دلیل فراوان‌تر شدن چای در گیلان داشت به دلیل پایین بودن قیمت بزرگ سبز چای بخش عمده‌ای از باغ‌های چای به حال خود رها شد و کشاورزان رغبتی برای فرآوری چای نداشتند. مدیر کل اداره کل میراث فرهنگی گیلان تأکید می‌کند: «در حال حاضر چای و چایکاری گیلان با گردشگری آغشته شده و تعدادی از گردشگران که وارد گیلان می‌شوند، بیشتر مبحث چای را مطرح می‌کنند. آنها به‌خاطر همین نوشیدنی لذت‌بخش چای از باغات چای و خرید چای بدون آسانس به گیلان سفر می‌کنند و در طول این چند سال قدمتی ترین کارخانه چای معروف به هوشنخیز در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده است.»
 ولی جهانی می‌گوید: «روش فناوری مهندسی چای دستی به‌عنوان یک میراث ناملموس گیلان ثبت ملی شد. جشنواره چای که هر ساله در اردیبهشت برگزار می‌شود، در فهرست رویدادهای گردشگری ایران ثبت ملی شده است.»
 طرح توسعه موزه چای ایران در لاهیجان در دست اقدام اداره کل میراث فرهنگی قرار گرفت. با کمک شهرداری لاهیجان چایکاری در اطراف مقبره کاشف السلطنه رونق گرفت. به همین خاطر نخستین باغ چای در لاهیجان هم به‌عنوان یک جاذبه گردشگری ثبت ملی شد. از مزایای ثبت ملی شدن این باغ به‌عنوان یک جاذبه گردشگری این است که از تخریب نخستین باغ چای جلوگیری به عمل آمد.»
 مدیر کل اداره کل میراث فرهنگی گیلان اضافه می‌کند: «در حال حاضر بیش از ۱۷ هزار هکتار از زمین‌های تنکابن تا شهرستان رضوانشهر همراهِ ۱۴ هزار۲۴۰۰ هکتار باغ چای در گیلان زیر کشت چای است.»

افزایش ۲۷ درصدی صادرات محصولات کشاورزی آذربایجان شرقی به روسیه
 شهرام شفیعی، سرپرست سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی: صادرات محصولات کشاورزی استان به روسیه ۲۷ درصد افزایش یافت. صادرات محصولات کشاورزی این استان در ۹ ماه سال ۲۰۲۳ میلادی ۳۱۶ میلیون دلار بود.

بیست‌وهفتمین تیر سال ۱۴۰۱، طی مراسمی با حضور دبیر کل و اعضای کمیسیون ملی یونسکو لاهیجان به‌طور رسمی به‌عنوان پایتخت چای ایران معرفی شد

گزارش تصویری

قطب‌های چای ایران

هر چند لاهیجان پایتخت چای ایران لقب گرفته، اما طبق آمار این شهرستان بزرگ‌ترین تولیدکننده چای در ایران نیست و این جایگاه در اختیار املش است.

املش، قطب چای سیاه

بیش از ۹۰ درصد چای ایرانی در گیلان تولید می‌شود و شهرستان املش در این استان با ۴۸۵۰ هکتار باغ چای قطب چای محسوب می‌شود. سالانه ۳۰ هزار تن برگ سبز چای از املش برداشت می‌شود. املش با ۳۲ درصد تولید چای، بزرگ‌ترین تولیدکننده چای محسوب می‌شود. همچنین تنها باغ پلکانی چای در شرق گیلان که مشابه باغ‌های چای ژاپنی است، در روستای «تارمه‌سرا» واقع در بخش زانکوه املش قرار دارد.

دلگان، قطب چای ترش

شهرستان دلگان در استان سیستان و بلوچستان رتبه نخست تولید چای ترش در کشور را به‌خود اختصاص داده است. چای ترش یا همان مکی به‌صورت گسترده در جنوب کشت می‌شود. ۵۶۰ هکتار از اراضی کشاورزی شهرستان به کشت این گیاه دارویی اختصاص دارد و سالانه از هر هکتار ۸۰۰ کیلوگرم چای ترش برداشت و وارد بازار می‌شود. سیستان و بلوچستان ۶۵ هکتار باغ چای ترش دارد.

رودسر، قطب چای خشک

شهرستان رودسر ۲۰ درصد سطح زیرکشت باغ چای کشور را به‌خود اختصاص داده و سهم ۲۰ درصدی در تولید چای خشک ایرانی را دارد. سطح زیرکشت باغ‌های چای در شهرستان رودسر بیش از ۵۰۰۰ هکتار است و سالانه حدود ۲۵ هزار تن برگ سبز از این گیاه برداشت می‌شود. ۳۰ کارخانه چای‌سازی در سطح شهرستان اقدام به خرید برگ سبز و تولید چای خشک می‌کنند.

لاهیجان، قطب چای سفید

چای سفید که طعم ملایم و شیرینی دارد در چین، ژاپن و منطقه دارچین‌نگ هند تولید می‌شود و در واقع از گلبرگ‌های تازه گیاه تهیه می‌شود که هنوز پرز خود را از دست نداده‌اند. تولید این چای در سال ۱۳۹۵ در گیلان و در شهرستان لاهیجان آغاز شد. چای سفید یک محصول بهاره و تولید آن بسیار سخت است.

۳۲،۰۰۰
 هکتار
 باغ چای

۵۵،۰۰۰
 نفر
 چایکار

۱۵۷
 کارخانه
 چای‌سازی